

29.5.2024

TALouden KEHITTÄMIS- JA SOPEUTTAMISOHJELMA, raami: TA2025 ja TS2025 – 2028

Savonlinnan kaupungin talous

Vuoden 2023 alusta voimaan tullut hyvinvointialueuudistus leikkasi osan kuntien verotuloista ja vaikutus valtionosuuksiin oli ns. sote-erien takia merkittävästi laskeva. Savonlinnan peruspalveluiden valtionosuus painui vuoden 2024 osalta negatiiviseksi kunnalle kohdistuneista vuosien 2021 ja 2022 toteutumien pohjalta lasketuista sote-eristä johtuen.

Valtionosuustulojen kehitykseen tulee vaikuttamaan väestön ikääntyminen ja lasten määrän lasku. Kunnan asukkaiden määrän ennustetaan laskevan. Hyvinvointialueuudistuksen jälkeen valtionosuustulo painottuu alle 16-vuotiaista saatavaan peruspalveluiden valtionosuuteen. Hallituksen kehysriihen pohjalta kunnille kohdennettua ns. sotelisäleikkauksen vaikutusta lievennetään, mutta valtionosuustulon taso on tämän hetkisen tilanteen pohjalta laskeva.

Asukasennuste:	
2024	30 654
2025	30 207
2026	29 775
2027	29 358
2028	28 955

TE-palvelujen siirtoa kuntiin valmistellaan. Järjestämisvastuu alkaa vuoden 2025 alussa. TE-palveluiden järjestämiseksi ja kustannusten kattamiseksi saadaan peruspalveluiden valtionosuuksia. Uudistuksen myötä kuntien vastuu työllistämisestä ja työttömyysetuuksien rahoitusvastuu kasvaa. TE-palveluiden järjestämiseen sisältyy riskejä. Kuntaliiton arvion mukaan kunnille siirtyy enemmän kustannuksia kuin mitä tulot kattamaan saatavalla peruspalveluiden valtionosuustulon lisäyksellä. TE-uudistuksen vaikutus täsmentyy valmistelun edetessä.

Vuonna 2023 kunnat saivat edellisten verovuosien korkeampien veroprosenttien pohjalta tulleita verohäntiä. Tämä vaikutti monen kunnan tulokseen positiivisesti. Myös Savonlinna sai poikkeuksellisen paljon verohäntiä. Vuonna 2024 kuntien verotulot ovat vielä vahvoja, kun kunnille tilitetään edellisten vuosien ns. verohäntiä, mutta ne eivät yllä vuoden 2023 verohäntien tasolle.

29.5.2024

Vuoden 2023 tilinpäätöksen mukaan kaupungin taseessa on noin 41 miljoonan euron suuruinen taseylijäämä. Valtionosuustulon pienentyminen kuitenkin haastaa kunnan talouden ja painaa taloussuunnitelmavuosien tulokset alijäämäisiksi.

Savonlinnan verotulojen kehitys on ollut alkuvuoden 2024 veroennustekehikossa positiivista. Verotulo- ja valtionosuusennusteisiin sisältyy kuitenkin merkittäviä riskejä, joita ei ole voitu huomioida kehittämis- ja sopeuttamisraamia laadittaessa.

Taloussuunnitelman raamiin sisältyvät riskit

- 1) Taloussuunnitelman laatimisessa on käytetty kevään 2024 veroennustekehikkoa ja vuoden 2025 ennakkollisia valtionosuuslaskelmia. Laskelmat päivittyvät vuoden kuluessa. Verotuloennuste on kehittynyt positiivisesti viime syksyyn verrattuna, mutta kehityssuunta voi muuttua. Valtionosuuslaskelmat voivat muuttua syksyllä julkaistavan TAE2025 kuntatalousohjelman pohjalta.
- 2) TE-uudistuksen valmistelu on vasta käynnissä ja osa asioista vielä auki. Työn eteneminen voi tuoda merkittäviä muutoksia sekä tuottoihin että menoihin. Talousarvion raami pohjautuu tämänhetkisen tiedon pohjalta laadittuihin karkeisiin arvioihin TE-uudistuksen osalta ja sisältää merkittäviä riskejä mm. palkkaharmonisoinnin kustannuksien osalta.
- 3) Kaupungille muodostuu riskejä liittyen kunnan omistuksessa oleviin kiinteistöihin. Hyvinvointialueelle vuokrattujen sote- ja pela-kiinteistöjen vuokrasopimuksiin sisältyy merkittävä epävarmuus. On mahdollista, että tiloja vapautuu, mikäli vuokrasopimuksia irtisanotaan. Tyhjillään olevista tiloista mahdollisesti saamatta jääviin vuokratuottoihin ei ole voitu taloussuunnitelman raamissa varautua. Talouden epävarma tilanne voi vaikuttaa myös muiden yksityisten toimijoiden vuokratilojen vapautumiseen, millä on tuloja heikentävä vaikutus kaupungin talouteen.
- 4) Korkotason ennakoitaan laskevan nykyisestä tasosta. Korkoennusteisiin ja myös kustannuskehitykseen sisältyy epävarmuutta geopoliittisen tilanteen takia.
- 5) Savonlinnan sairaalaan liittyvät päätökset voivat vaikuttaa merkittävästi kunnan verotuloja heikentävästi. Vaikutusta on ei ole mahdollista tällä hetkellä vielä arvioida.

Talousarvio vuodelle 2025 ja taloussuunnitelmavuosille 2025 - 2028

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat Savonlinnan kaupungin strategiaa. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kaupungin ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talouden osalta tavoitteena on se, että edellytykset kaupungin palvelutehtävien hoitamiseen turvataan ja talous saadaan pidettyä tasapainossa.

29.5.2024

Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelma on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kaupungin taseeseen kertynyt tasealijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kaupunginvaltuusto päätti 18.12.2023 vuoden 2024 talousarvion vahvistamisen yhteydessä, että talouden tasapainottamiseksi laaditaan tasapainotusohjelma, jonka tavoitteena on, että vuonna 2028 talous on tasapainossa eikä alijäämää enää kerry.

Kehittämisen- ja tasapainotusohjelman raami on laadittu erillisenä talousarviota ja taloussuunnitelmaa 2025 – 2028 täydentävänä. Sisältö on käyty läpi kaupunginvaltuuston valtuustoseminaarissa 28.5.2024. Kehittämisen- ja tasapainotusohjelman erät sisältyvät toimialojen taloussuunnitelmaan toimialakohtaisina kokonaisuuksina.

Talouden kehittämis- ja sopeuttamisohjelman käyttötalouden sisältö v. 2025 – 2028

Talouden saamiseksi tasapainoon käyttötaloudessa kaupunginvaltuuston päättämän tavoitteen mukaisesti vuonna 2028 tarkoittaa toiminnan tehostamista mm. seuraavin keinoin taloussuunnitelmavuosina 2025 - 2028:

- käyttötalouden menosäästöt (palkat tai muut kustannukset)
- taksojen tarkistus siten, että aiheutuvat kustannukset katetaan, tulojen lisäys
- Savonlinnan Veden taksojen tarkistus tai vastaava käyttötalouden menosäästö
- jo päätettyjen koulujen sulkemisien kautta saatavien säästöjen varmistaminen
- lasten määrän ja palvelutarpeen vähenemisen mukainen alenema sivistyksen palkkakustannuksissa
- tulo- ja yhteisöverojen lisäämiseen tähtäävät kehittämistoimenpiteet
- investointien määrän karsiminen poistojen ja korkojen määrän pienentämiseksi

Kehittämis- ja sopeuttamistoimien löytämiseksi kehittämistyöhön osallistetaan sekä henkilöstö että kuntalaiset. Näiden kehitysehdotusten pohjalta tullaan laatimaan kooste. Yksityiskohtaiset toimialojen kehitys- ja sopeutustoimet käsitellään lautakunnissa.

Savonlinnassa 29.5.2024

29.5.2024

Liite 1 - KAUPUNKITASON KEHITTÄMIS- JA SOPEUTTAMISRAAMI 2025-2028

Talouden kehittäminen ja sopeuttaminen vuoteen 2028						
	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2028	
LÄHTÖTILANNE					-6 434	
Sivistystoimialan luontainen vähenemä henkilöissä	964	647	558	580	2 750	Huom! Lasten määrän väheneminen; muutos ei sisällä palveluverkkoratkaisuja
Sivistystoimen säästöt suljettavista pienistä kouluista	617	629	641	654	654	huom! jo päätetyt, näiden säästöjen varmistaminen
TOIMINTATULOT						
Savonlinnan veden taksojen tarkistus tai menojen leikkaus	630	790	910	1 020	1 020	Vesilaitos tekee vain korissa 1 olevat investoinnit ja kustannukset katetaan taksan tarkistuksin (tai karsimalla investointeja) tai käyttötaloudesta
TOIMINTAMENOT						
<u>Henkilöstömenot tai muut menot:</u>						
Keskushallinnon (pl.TE) palkka- ja muiden menojen sopeutukset	51	52	54	55		
Sivistystoimialan palkkamenojen sopeutukset	0	0	0	0		
Teknisen toimialan palkka- ja muiden menojen sopeutukset	152	157	161	164		
Yhteensä toimialoilta					845	
<u>Palveluiden ostot, aineet, tarvikkeet jne.</u>						
Elinkeinopuolen avustusten sopeutus						
Keskushallinnon käyttötalouden sopeutus						
Sivistystoimen käyttötalouden sopeutus, avustukset	200	200	200	200	200	sopeutus avustuksiin tai käyttötalouden menoihin
Teknisen toimen käyttötalouden sopeutus						
Teknisen toimen toimitilapalvelun kustannusleikkaukset	300	300	300	300	300	toimitiloista saatavat käyttötalouden säästöt tai myynnistä saadut myyntivoitot
Muut						
Verotulojen lisäys						
Tulo- ja yhteisöverojen lisäys	50	100	200	300	300	Huom! 1 milj.euroa on jo kiinteistöverojen lisäyksenä teknisellä toimella
Rahoitustulot ja -menot						
Saatu säästö korkomenoihin/Investointien leikkaus 5 milj.	150	150	150	150	150	
Poistot						
Saatu säästö poistoihin/Investointien leikkaus 5 milj.	150	200	200	200	200	

